

ZPRAVODAJ

MNV LIPTÁL *1989

LEDEN - BŘEZEN 1989

LADONVARI

1911 - 1912

ČINNOST SSM V ROCE 1988

V roce 1988 se počet členů naší svazácké organizace pohyboval od 40 do 50 osob. Svoji činnost jsme zaměřili na tyto oblasti:

1. Spolupráce s PO SSM při ZŠ Liptál
2. Brigádnická činnost v obci
3. Kulturní a sportovní akce
4. Ideově-výchovná činnost
5. Spolupráce s ostatními složkami NF
6. Vnitrosvazová činnost

k bodu 1./ Spolupráce s PO SSM

V rámci spolupráce s PO SSM byla v roce 1988 opět obnovena patronátní smlouva, v rámci které naše VO poskytla jednoho pionýrského vedoucího, materiální pomoc apod. V jarních měsících byl uspořádán pro pionýry a ostatní děti ZŠ maškar-ní karneval. Dětem k tanci a poslechu zahrála naše hudební skupina TEP. V rámci tohoto karnevalu byla uspořádána i sou-těž o nejlepší masku a dětem bylo poskytnuto občerstvení a připraven bohatý soutěžní program s hodnotnými cenami pro ví-těze. V měsíci červnu byl ve spolupráci se SVPT Lipta uspo-řádán v kulturním areálu dětský den pro děti folklorních sou-borů. I na tuto akci jsme připravili bohatý soutěžní program. Během roku se naši členové pravidelně zúčastňují slavnostních shromáždění pionýrů, slibu jisker a pionýrů a slavnostního ukončení-zahájení školního roku. Spolupráce s PS při ZŠ byla v roce 1988 na velmi dobré úrovni, naše VO reagovala na požadavky, které vyplynuly z PS při ZŠ během celého roku.

k bodu 2./ Brigádnická činnost

V roce 1988 se členové naší organizace zúčastnili na 1 brigádě v rámci směn NF, na 2 brigádách v rámci plnění VP /kolumbárium na místním hřbitově/ a 4 brigád na pomoc našim lesům. Někteří z našich členů se taktéž svými brigádnickými hodinami podíleli na dostavbě kulturního areálu. Rovněž bylo provedeno vymalování staré klubovny a přestěhování do nových prostor, které jsme získali výměnou se SVPT Lipta. Získali jsme tak dvě poměrně větší místnosti, které však dosud nejsou v takovém stavu, aby mohly být stále využívány. Zvele-bení této nové klubovny si vyžádá větší aktivitu našich členů a velký počet brigádnických hodin. Celkově naše organiza-ce v roce 1988 odpracovala 520 brigádnických hodin. Věříme, že se naší organizaci pod vedením nového výboru podaří zvý-šenou iniciativou dokončit zvelebení nových prostor klubov-ny tak, aby se staly chloubou naší organizace.

k bodu 3./ Kulturní a sportovní akce

V roce 1988 naše VO uspořádala tyto kulturně-společenské akce:

- 27.2.88 - mládežnický ples, k tanci a poslechu hrála skupina TEP, účast 120 návštěvníků. Akce měla velmi dobrou úroveň, mladí lidé přišli ve společenském oděvu
- 17.6.88 - taneční zábava - hudba PREMIER z Gottwaldova, účast cca 320 návštěvníků
- 15.7.88 - taneční zábava v kulturním areálu, hudba TEP, účast cca 250 návštěvníků
- 13.8.88 - taneční zábava v kulturním areálu, hudba PREMIER z Gottwaldova, účast cca 550 návštěvníků
- 2.9.88 - taneční zábava v kulturním areálu, hudba KOSOVCÍ ze Všeminy, účast 90 návštěvníků /ovlivněno lijáčkem/
- 3.12.88 - mikulášská zábava, hudba TEP, účast cca 140 návštěvníků, místo konání sokolovna u MNV

Celkem jsme tedy uspořádali 6 kulturních produkcí za celkové účasti cca 1.470 osob. Všechny kulturní produkce měly vysokou úroveň, k čemuž přispěl jak vhodný výběr hudeb, tak i perfektně zajištěná pořadatelská služba. Na žádné z akcí nedošlo k větším výtržnostem. Na všech akcích provedli kontrolu zástupci MNV, na jedné akci zástupci OZ SSM. I nadále chceme v této dobré organizaci kulturních produkcí pokračovat a stále zvyšovat úroveň námi pořádaných akcí.

V oblasti sportovního vyžití se naši členové přihlásili do dalšího ročníku hokejové soutěže "O pohár zimního stadionu Vsetín - Buď fit". V tomto ročníku se našich členů moc nedařilo, což možná bylo zapříčiněno mimo jiné i nestálou sestavou mužstva. V měsíci prosinci se nám podařilo konečně uspořádat I. ročník vánočního turnaje ve stolním tenisu. Tento I. ročník proběhl v sokolovně. Startovalo 16 závodníků. Pro účastníky v vítěze byly připraveny pěkné ceny. Věříme, že tento první ročník bude mít svá pokračování v příštích letech. O celé akci byla zaslána zpráva k otištění do okresních novin Nového Valašska. K politování na celé této akci však bylo to, že se jí ze 16 startujících zúčastnilo jen 6 členů SSM.

Pro rozvoj hudební skupiny TEP byla z prostředků naší VO zakoupena hudební aparatura zzv. ECHO za Kčs 9.000,---. Byla to naše největší výdajová položka v roce 1988.

V oblasti družebních styků jsme ve dnech 24. až 26.6.88 navštívili ve spolupráci s MNV a TJ obec Oloví v okrese Sokolov. Učinili jsme tak na základě pozvání svazáků, pracovníků MNV a členů TJ z Oloví. V rámci své návštěvy jsme mimo jiné podnikli i výlet do Karlových Varů, seznámili se se sklářskou výrobou v obci, která tam má dlouholetou tradici ve výrobě plochého skla a zrcadel a sehráli přátelské fotbalové

utkáni. Došlo také k výměně zkušeností jak z práce SSM, MNV, tak i TJ. Tato akce přispěla k navázání dobrých družebních vztahů mezi oběma obcemi, které započaly již v r. 1987, kdy zástupci Oloví navštívili naši obec. Věříme, že vztahy mezi oběma obcemi se budou v příštích letech upevňovat a rozvíjet. V letošním roce přivítáme zástupce z Oloví v naší obci ve dnech 18. až 20.8.1989 - v období konání Liptálských slavností.

Naše organizace se zapojila i do provozu letního kina v měsíci září. Zabezpečovala zde úklid prostoru, poskytla dva uvaděče a zajišťovala občerstvení v bufetu. Z výtěžku z tohoto prodeje jsme uspořádali tematický zájezd do Dolních Věstonic a okolí, kde jsme navštívili archeologické muzeum, poté město Hodonín a celou akci jsme zakončili přátelským posezením ve sklípku v Petrově. Tento zájezd můžeme považovat za zdařilý a brát jej jako odměnu našim nejaktivnějším členům za celoroční činnost.

V měsíci září jsme se podíleli na organizaci turistického pochodu, který pořádala TJ Start při VD Lipta Liptál.

k bodu 4./ Ideově-výchovná práce

V oblasti politickovýchovné práce se naší organizaci podařilo dokončit již pátý ročník svazáckého vzdělávání členů SSM, tj. ročník 1987/88. Byl ustaven 1 útvar, do něhož bylo zařazeno 24 členů, poté byl rozšířen na 35 členů. V rámci tohoto ročníku proběhly přednášky:

- a/ IV. sjezd SSM a podíl mládeže na budování a obraně socialistické vlasti
- b/ Vědecko-technický rozvoj, pracovní a studijní aktivita mládeže
- c/ Význam Vítězného února

Každá přednáška byla doplněna vhodným videozáznamem. Lektorem svazáckého vzdělávání byl určen člen VO KSC s. Matoška, ten však neprovedl ani jednu přednášku. Přednášky provedla s. Klesková Hana, ref. IVP. Přednášky byly provedeny formou besedy k uvedeným tématům.

V oblasti práce s filmem byly od Krajského filmového podniku Ostrava zapůjčeny dva filmy, které jsme si promítali v naší klubovně. Jednalo se o : český film PROC a český film BONY A KLID
O každém filmu jsme na závěr vždy pobesedovali a důkladně ho rozebrali. K promítnutí byla využita promítačka ZŠ Liptál.

Ve spolupráci s DV Jednota proběhl další ročník soutěže "Revolučních a pokrokových tradic našeho okresu" - místní kolo. Do okresního kola jsme se nepřihlašovali. Pro vítězné družstvo věnoval DV Jednota knihy.

V jarních měsících probíhal pro členky VO kurs šití, který vedla pracovnice Módní tvorby DP MNV Liptál s. Všeticková. Zúčastnilo se ho 8 členek, s. Všetickové za vedení kursu byla zakoupena věcná odměna.

V roce 1988 jsme se podíleli i na organizaci Liptálských slavností.

Nedostatkem v této oblasti je to, že určený člen, který má na starosti výměnu materiálů ve vitrině ve středu obce nepřistupuje k tomuto úkolu odpovědně. Někdy je jeden materiál ve vitrině umístěn i několik měsíců. Vitrina by měla propagovat činnost naší organizace veřejnosti.

k bodu 5./ Spolupráce s ostatními složkami NF

V této oblasti se nám v roce 1988 dařila spolupráce s DŮ Jednota, MNV, TJ, Osvětovou besedou, se SVPT Lipta Liptál. S výše uvedenými organizacemi jsme uspořádali několik zdařilých akcí.

k bodu 6./ Vnitrosvazová činnost

V roce 1988 bylo přijato celkem 9 nových členů. Během roku však odešlo z organizace 13 členů. Většinou jde o mladé lidi, kteří se z obce odstěhovali nebo kteří odešli vykonávat základní vojenskou službu. S některými jsme se však museli rozloučit pro jejich nezájem a neaktivitu.

V roce 1988 se uskutečnilo 6 členských schůzí, z toho 1 byla výroční. Účast na všech schůzích nebyla vždy taková, jakou bychom si představovali. Koncem roku 1988 poklesla aktivita některých členů. Vcelku však lze říci, že účast na všech schůzích a akcích pořádaných naší ZO byla vždy na velmi dobré úrovni. Téměř každá členská schůze byla vždy doplněna nějakým vhodným programem. Buď videoprogramem nebo promítnutím filmu, besedou apod.

Špatný stav, který se táhne již několik let, je ve výběru příspěvků za členské známky. Nový výbor si bude muset určit jednoho člena, který bude tento výběr příspěvků provádět. V žádném případě to však nemůže být hospodář ZO, neboť jeho náplň je velmi rozsáhlá a náročná.

Jsme také zřizovateli hudební skupiny TEP. O její činnosti nám podává zprávu vždy vedoucí skupiny.

Celkově lze konstatovat, že činnost naší ZO byla i v minulém roce úspěšná a že jsme pokračovali v trendu, který jsme začali před čtyřmi roky. To znamená, že jsme se aktivně zúčastňovali brigádnického, společenského, sportovního a ostatního dění v naší obci, že jsme se aktivně zapojili do plnění volebního programu naší obce a že bylo i lonského

roku o liptálských svazácích stále slyšet. Věříme, že v naší práci bude pokračovat naše organizace i pod novým vedením.

Hana Klesková

ZELENÁ NADĚJE

K jarním salátům jsou vhodné mladé lístky: pampelišky, čekanky, popence brutnáku.

Pampeliškový salát se smetanou

Pampeliška uchovávaná přes zimu v písku, vyráží na jaře bleďé, výborné salátové lístky.

Mladé pampeliškové lístky dobře promyjeme a půl hodiny máčíme ve slané vodě, abychom odstranili hořkost. Potom je nařežeme na kousky a přelijeme kyselou smetanou. Místo smetany je možno použít i kondenzované mléko Tatra nebo trochu olivového oleje s citronem. Použití octem se chutově neosvědčilo. Chut takto připraveného salátu je přirozeně neobvyklá a proto je vhodné si ji nejprve vyzkoušet tak, že zkusíme obyčejný hlávkový salát pampeliškou "nastavit".

Kopřivový špenát

Suroviny: miska kopřiv, 1 větší cibule, 2 lžíce másla, 2 lžíce jednomleté mouky, sklenice mléka /nejlépe kond. mléko Tatra/, 3-4 stroužky česneku, kousek muškátového oříšku, 1 vejce, trochu soli

Lístky mladých kopřiv, sbíraných nejpozději do poloviny května očistíme, propereme a spaříme na síti, potom posekáme. Na pánvi rozežhřejeme máslo, přidáme nakrájenou cibuli, mouku a připravíme cibulovou jíšku. Rozředíme ji trochou mléka, přidáme kopřivy a podusíme spolu s česnekem a trochou strouhaného muškátu, potom osolíme. Do hotového špenátu rozmícháme vajíčko.

Varianta: kopřivy dusit s cibulkou, zalít mlékem a zahustit strouhanými bramborami. Pak se vajíčko přidávat nemusí.

Velká zmačkaná hrst kopřiv odpovídá 50 gramům.

Kosmatice

Suroviny: květ černého bezu - nemá být ani nerozvitý, ale ani přezrálý, 250 g hladké mouky, 250 ml mléka, 3 vejce, 1 pol. lžice oleje, sůl, olej na smažení
Z mouky, vajec, mléka, oleje a soli ušleháme těstíčko. Oprané listy květu černého bezu /pozor! nezaměnit za květ chebdí/ zbavíme stopek, /stopka se může ustrihnout na pánvi/, namáčíme v těstíčku a smažíme. Podívá se s bramborami, pokrm je velmi chutný a touto úpravou ztrácí typickou, někomu nepřijemnou bezovou vůni.

Bylinkový chřest

Kopřivy mladounkých hluchavek dobře propereme a oškrábeme ostrým nožem. Doměkka uvaříme ve slané vodě, vyndáme na vyhrátý talíř, přichutíme mletým domácím kořením podle libosti /bazalka, paprika, curry, pepř, sůl, thymián ½/, posypeme praženou strouhankou, zalijeme rozpuštěným máslem.

Vitaminová paštika YUGI - dle návrhu dr. Mullera - chuťově výtečná specialita

1. 75 g ovesných vloček mírně opražíme do křehka tak, aby nezžhněly, pak je rožemeleme na struhadlovém mlýnku a přesijeme na sítku s průměrem 2 mm. Takto zpracované vločky se smíchají s práškovým novým kořením, připraveným z 5 zrn nového koření a vrchovaté čajové lžičky majoránky/, osobně přidávám ještě 1_2 čaj. lžičky bazalky.
2. 100 g obyč. droždí se důkladně rozmíchá v 1/8 litru mléka
3. 30-40 g strouhané cibule se mírně podusí až do zpění na mírném ohni se 3 pol. lžicemi oleje, za stálého míchání. Jakmile zpěněná cibule začne slabě zlátnout, zalijeme ji připravenou směsí 2. Pět minut mícháme, potom dále ztlumíme oheň a vše zahušťujeme za stálého míchání směsí 1. po dobu asi 5-10 minut. Pak odstavíme a dáme vychladnout.
4. Rozetřeme 3-4 stroužky česneku spolu s 5-10 g soli, k tomu přidáme 20-30 g hustšího rajského protlaku a vše dobře prohněteme se směsí 3., která mezitím již částečně vychladla.

Hotovou paštiku necháme dozrát v chladu. Používá se jako přímá pomazánka nebo přísada do polévek.

Melicharovy placky

Představují chuťově kvalitní výživové vyvážené pečivo vysoké sytivosti. Pravidelný konzum zajišťuje perfektní stolicí bez průjmu a zácpy, mohou se podávat i místo chleba nebo jako běžné jídlo bez dalších příloh. Kdo si na ně navykne, nerad se s nimi loučí, i když při prvním setkání s nimi se nám budou zdát chuťově nevýrazné, prostě "nic moc", ale brzy poznáme, že i v tomto případě platí, že zdání klame. Připravují se buď bez droždí, pečené ve větší velikosti a tenší přímo na ploténce, nebo s droždím vykrajované třeba malou skleničkou, tlustší, pečené v troubě.

Receptura je v podstatě dosti molná, mám vyzkoušeno, že při celkové hmotnosti všech ingrediencí asi 3 libry /tedy kolem 1.350 g/ je k dispozici to právě množství, které lze pohodlně ještě zpracovat najednou na běžném válu panel. kuchyňské linky.

Základem je čerstvě připravená jednomletá mouka si 900 g. Dále asi 200 g směsi sojové mouky, ovesných vloček, kukuř. šrotu - co je právě dostupné. K tomu přidáme hrst hrozinek, hrst mletých oříšků nebo mandlí, 2 nebo 3 celá vejčička, asi 100 - 150 g surového žlutého cukru, 1/8 kg rostlinného másla Juno příp. tuku Hera, 1 čaj. lžička soli, mléko /max. 1/2 litru/ a 50 g droždí. Všechny ingredience se důkladně promíchají, těsto se dokonale prohněte a nechá asi hodinu uzrát. Na pomoučeném válu se těsto rozválí, skleničkou se vykrajují placičky a ty se pekou na vymaštěném plechu v dobře vyhřáté troubě. Placky vydrží velmi dlouho i po úplném ztvrdnutí jsou po namočení dobře požitelné, nejlepší jsou ovšem čerstvé.

Poznámky: Droždí se rozmíchá ve sladkém zehřátém mléce, mléko se přidává postupně a pomalu. Směs je nejprve velmi žíznivá, ale při neopatrném postupu je brzy na válu bláto. Proto je třeba nejprve přidat mléko a droždím, protože často se stane, že spotřeba dalšího mléka je malá. Surový cukr lze nahradit medem a zajímavá je i příměs melasy.

"Kdo zná taje koření, bude králem vaření", říkávají naši maďarští přátelé a my musíme s uznáním konstatovat, že v Maďarsku je těch králů zřejmě hodně, protože maďarská kuchyně kořením nijak nešetří. Nás bude však spíše zajímat, jak je to s otázkou koření po stránce zdravotní, zda může kořenit i nemocný člověk, zda vůbec snáší koření i dieta.

U mnohého koření se donedávna myslilo, že je velmi škodlivé, především ledvinám. Poukazovalo se zejména na pepř, papriku a hořčici. Dnes víme, že při rozumném dávkování to není pravda. Naopak, třeba paprika mírně zvyšuje množství vyloučené moči, což je výhodné při některých ledvinových a oběhových poruchách.

Nové poznatky Max Planckova Institutu fyziologie výživy /Dortmund NSR/ prokázaly, že koření výrazně působí na srdce a krevní oběh. Bylo kupříkladu zjištěno, že po obědě s nekořeněnou rýží, maštěnou máslem, musí srdce pracovat více než po konzumaci uzeniny /slaniny/ - což je zjištění poněkud překvapující. Poměry se však radikálně mění, jestliže rýži okořeníme - třeba paprikou - srdce má rádo koření! To je poznatek, který zatím není vždy respektován. Ale i zde platí oblíbené Kneipovo heslo: "Všeho s mírou a dobrého pomálu".

Koření rovněž poněkud ovlivňuje srážlivost krve a

v mírné míře zabraňuje vytváření krevních sraženin, které mohou i vážně ohrozit zdravotní stav. Kromě toho koření též působí na trávení a látkovou výměnu. Krevní oběh je rychlejší a tím se žádoucím způsobem zhoršují podmínky pro usazování tukových zplodin v jemných cévách. Je pochopitelné, že v některých případech může být používání koření, zejména ostreho, nežádoucí, ale i tu lze po dohodě s lékařem většinou najít východisko v použití jemně působící směsi domácího koření - kam řadíme třeba jalovčinky, černobýl, thymián, bazalku, yzop a některé další.

Koření, které neobdržíme v běžné obchodní síti ani na proslulém brněnském trhu se můžeme pokusit získat ve speciální prodejně. Je škoda, že v Brně taková není, takže je třeba putovat do Prahy, do prodejny u SALVATORA, kterou najdete na malostranském konci Karlova mostu.

Podívejme se teď na stručné charakteristiky vybraných druhů koření.

- Bazalka** na trh přichází ve dvou nejznámějších druzích. Je to evropská Bazalka pravá /*ocimum basilicum*/ a Indická Bazalka posvátná /*Ocimum sanctum*/ zvaná též Tulsí. Tulsí je aromatictější a má typickou balsamitou vůni. Bazalka podporuje trávení, působí jako mírné kardiotonikum, bojuje proti nadýmání, léčí nervy, podporuje vykašlávání. V Indii a na Balkáně dávají při léčbě použití přednost podání formou inhalací. Jako domácí koření je vhodná zejména do polévek, do omáček, pro přípravu bylinek, octa do zvěř. a rybích jídel, v dietě může nahradit pepř. V obchodě je téměř nedostupná, ale dá se dobře pěstovat i doma v květináčích.
- Libeček** *lavisticum officinale* - kořen má značný močopudný účinek a vylučuje škodlivé soli z těla. Listy jsou výtečné do polévek a zeleninových salátů. Pro typickou vůni se libečku říká Magi rostlina.
- Černobýl** *Artamisia vulgaris* - odstraňuje křeče trávicího traktu, zlepšuje látkovou výměnu. Je nezbytný při přípravě tučných jídel, při pečení drůbeže a zvěřiny, do nádivek aood. V Číně je odedávna používán k pozhování -formou cigaret nebo zvláštních kuželíků pálených v akupunkturních bodech. Jde obecně o rozšířený plevelný druh pelyňku. Typickou chuť má jiný druh pelyňku - astragon, zvaný lidově též "Terkun". Je výborný jako přísada do okurek a na výrobu bylinkové hořčice a octa. Oba tyto produkty lze občas získat v pražské prodejně Praha - Paříž v Jindřišské ulici nebo v prodejnách Esa.

Jalovec Juniperus comunis - jalovčinky příznivě ovli-
jí žaludeční funkce a celkově látkovou výměn-
u. V kuchyni platí, že kde je divočinka, tam ne-
chybět, jalovčinka. Hodí se též do gulášů a k
kládání masa a uzenin. Léčebně se jalovčinky po-
dávají v léčbě revmatických onemocnění, kdy je-
jich podávání příznivě ovlivňuje prokrvení klou-
bů a páteře. Jelikož v terepautických dávkách
jalovčinky dráždí ledviny, upustilo se od jejich
podávání při chorobách močových cest, jak se dříve
doporučovalo.

Yzop Hysopus officinalis - antibakteriální účinky,
podporuje odkašlávání, prohlubuje dech astma-
tikům, upravuje trávení. Ke kořenění se použi-
vají čerstvé nebo i sušené lístky, a to do pe-
čení, do polévek, do sekané a do zeleninových
salátů, vhodný je i do omáček pod zvěřinu nebo
skopové maso. Nesprávným skladováním rychle zt-
rací účinek a aroma.

Jak lze koření využít léčebně? Malá rada podle
staroindického léčitelského umění.

Při lehčích poruchách nervů, při pocitech napětí, při
depressivní náladě, mírných stavech úzkosti apod. radí vayi-
dya /léčitel ayurvědu/: používejte kořeněné sušenky:

Základní suroviny: Muškátový oříšek 45,0 g všechny složky
skořice 45,0 g dobře zpráškovat
hřebíček 10,0 g

50,0 - 80,0 g prášku, 1 kg jednomleté mouky + obvyklé množs-
tví cukru, soli, prášku do pečiva, kousek másla, pár vaječ-
ných žloutků - bez dalších přísad upéci běžnou domácí tech-
nologii sušenky, uchovávat v papírové, dobře uzavřené krabici.
Tyto sušenky jsou léčivem, ne konzumní pochoutkou. Běžná
dávka je 4 - 5 ks denně. Sušenky příznivě ovlivňují práci
nervové soustavy a bystří paměť, avšak u disponovaných osob
mohou vyvolat pálení záhy.

Pozor! Kde lze něco získat?

Semena: Semenářství n.p., Léčivé rostliny, 110 09 Praha 1

- jen osobně

Sazenice: Zahradnictví JZD, 512 31 Roztoky u Jilemnice

- poštou

Zahradnictví JZD, 619 37 Borotín u Boskovic

- poštou

Léčivé drogy: Lékárna, Hypešova, 11, 600 00 Brno

- jen osobně

Na přelomu června a července nezapomeňte v Brně

navštívit středisko pro pěstování léč. rostlin na ved. Ing. Pavel Musil. Vše bude v květu a uvidíte důležitých léčivek a kořeninových rostlin.

Autor textu: Jos. A. Zentrich

CO PŘIPRAVUJE SVPT ?

K rozhodujícím akcím letošního roku bude patřit 2. dětský folklórní den a jubilejní XX. Liptálské slavnosti.

Dne 4. června 1989 v neděli je připravován do kulturního areálu v Liptále 2. dětský folklórní den. Kromě dětských souborů okresu Vsetín /výběr proveden na základě výsledků okresní soutěže/ vystoupí hosté - soubor Ostravička a dětský soubor z Maďarska. Dopoledne jsou pro děti připravovány hry, hlavní program začne ve 14.00 hodin.

Jubilejní XX. Liptálské slavnosti jsou připravovány na 19. a 20. srpna 1989. Je ustaven Štáb Liptálských slavností a komise organizačně technická, programová a výstavní. Součástí LS 89 bude výstava květin a loveckých trofejí v tělocvičně základní školy. Výstavu připravují místní členové zahrádkářského svazu a mysliveckého sdružení. V samotném kulturním areálu jsou připravovány programy tři, a to: v sobotu odpoledne - hlavní dětský program, v sobotu večer - vystoupení zahraničních souborů a hlavní nedělní program, kde po průvodu vystoupí v pořadí "Náš domov" soubory ze Slovenska, Moravy /Lipta/ a Čech. Předpokládáme účast /dosud v jednání/ souboru z Polska, Rumunska a Francie. Pozvání jsme zaslali i folklórní skupině Danevic z Rakouska, která vytvořila při loňských slavnostech vynikající atmosféru při taneční zábavě. Účast v okénku hostů přislíbili zasl. umělkyně Jarmila Šuláková s maminkou, Jan Rokyta a Josef Laža. Patronát nad letošními slavnostmi převzal i KNV Ostrava.

V letošním roce připravují italské pořadatelé 2. ročník cykloturistického závodu Terni-Minsk. Podle předběžného harmonogramu bude ve Vsetíně odpočinkový den s kulturním programem v Liptále, a to dne 18.5.1989.

Světový folklórní festival ve Strážnici je letos konán ve dnech 30. června až 2. července. Jeden z hlavních pořadů nese název "Dřevěný oheň". Pořad připravuje prof. Zdena Jelínková z Brna a je o Valaších, jejich hudbě a práci. Premiéra je na stadionu Zámek 1.7.1989 ve 21.00 hodin a repríza 2.7.1989 v 10.00 hodin tamtéž. V pořadu se představí téměř 400 členů valašských folklórních souborů /je zařazen i SVPT Lipta/, které budou dokumentovat sílu tradic valašského regionu. Generálka programu proběhne ve Skanzenu v Rožnově v sobotu 13. května 1989. Círky a ogaři z Lipty již dnes pilně nacvičují řemeslnické, pastevecké hry, zbojnické a odzemka.

O týden později 8. a 9. července jsou připravovány Rožnovské slavnosti, kde bude SVPT Lipta rovněž vystupovat.

Pro kulturnější zvládnutí občerstvení, a to nejen při Liptálských slavnostech a pro valachy, ale pro všední občany máme připravenou výstavbu 4. stánku, kde budou zabudovány kotle na guláš, udrna, gril, voda s možností ohřevu.

Chci využít této příležitosti a obrátit se na Vás všechny liptálské občany, abyste i Vy věnovali pozornost největší kulturní akci v obci a už nyní se na ni připravovali úpravou svého okolí, opravou plotů, zábradlí na mostech /barvu poskytne MNV/, vhodnou květinovou výsadbou jak ve svých zahradkách, tak na volných prostranstvích. V srpnových dnech projdou naší vesnicí stovky a tisíce hostů, našich bývalých rodáků, vizinců i občanů, kteří k nám pravidelně zajíždějí. Zkusme se v tom dobrém světle ukázat víc než v jiných letech. Vždyť tak, jak si obec zkrášlíme, zůstane nám nejenom v srpnu.

V loňském roce bylo dobudováno v kulturním areálu letní kino. Okresní správa kin spolu s MNV zahájí jeho provoz v pátek 2. června novým českým filmem Kopytem sem, kopytem tam. V červenci se bude promítat častěji, veřejnost bude informována prostřednictvím plakátů, Nového Valašska a dalšího tisku.

Ing. Ladislav Michálek
vedoucí SVPT Lipta

PROGRAM KINA LIPTÁL

1. 6. - KOPYTEM SEM, KOPYTEM TAM
Abyste věděli, milí diváci, že se to nevyplácí.
Hrají: Tomáš Hanák, Milan Šteindler, David Vávra,
Renata Běcerová, Tereza Kučerová, aj.
Český barevný film, mládeži do 15 let nepřístupný.
Vstupné - 10,-Kčs.
3. 6. - DVA NOSÁCI A VIDEO
Sci-fi komedie plná dobrodružství, napětí, humoru
a krásných žen. Film MSR v českém znění.
Hrají: Mike Kruger, Thomas Gottchalk, Werner Kreindl, aj.
Režie: Siggí G"otz, mládeži přístupno.
Vstupné: 8,-Kčs.
9. 6. - ČÍSLO 5 ŽIJE
O tom, co se stane, když robot dostane vlastní rozum.
Hrají: Ally Sheedová, Steve Guttenberg, Fischer Ste-
vens, aj.
Barevný širokouhlý film BSA v českém znění.
Mládeži přístupno. Vstupné: 10,-Kčs.
11. 6. - ČOKOLÁDOVÍ ČMUCHALOVÉ
James Bond po švýcarsku. Kriminální komedie režiséra
Jiřího Menzela.
Hrají: Rolf, Knis, Gaston Hani, Susan Uhlenová, aj.
Barevný film MSR v českém znění, mládeži přístupno,
nevhodný pro děti do 12 let. Vstupné 8,-Kčs.
16. 6. - BLEDÝ JEZDEC
Dobrodružný příběh z povodí zlatonosné řeky.
Režie a hlavní role Clint Eastwood. Barevný široko-
uhlý film USA s titulky, mládeži přístupno, pro děti
do 12 let nevhodný. Vstupné: 8,-Kčs.
18. 6. - HORKÁ KAŠE
Rockové memento z panelového města. Barevný široko-
uhlý film, český.
Hrají: Petr Bok, Lucie Benešová, Roman Fišer, Jiří Petr,
mládeži do 15 let nepřístupný. Vstupné: 8,-Kčs.
23. 6. - SAMOTÁŘ
Napínavý kriminální příběh ze současné Paříže.
V hlavní roli francouzského filmu Jean Paul Belmon-
do. Barevný film v českém znění. Mládeži do 15 let
nepřístupný. Vstupné: 10,-Kčs.
25. 6. - JISTÁ SMRT
Příběh, odvahy, vzpoury a nelítostné pomsty. Japonský
barevný film v českém znění. Hrají: Makoto Fudžita,
Izumi Ajukawa, Hiroki Mirakami, aj.
Mládeži do 15 let nepřístupno. Vstupné: 8,-Kčs.
30. 6. - KOUMÁCI
Komedie o složitém plánu nezdařené loupeže. Americký
barevný film s titulky. Hrají: Donald Skutherland,
Jack Warden, Sean Penn, aj. Mládeži přístupný, pro děti
do 12 let nevhodný. Vstupné: 8,-Kčs.
2. 7. - HOŘÍ, MÁ PANENKO,
Komedie, v níž se tancuje, krade a hasí. Obnovená pre-
miéra českého barevného filmu. Hrají: Vostrčil, Šebá-
nek, Valnoha, aj. Režie: M. Forman. Mládeži přístupný,
pro děti do 12 let nevhodný. Vstupné: 8,-Kčs.

OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Komise je 9-ti členná, sešla se 6x s 78% účastí a pracuje v tomto složení:

Kovařík Alois	předseda ZK
ing. Evják Jan	před.sekce živ.prostř.
Chmelařová Vlasta	jednatelka
Klesková Hana	členka
Chmelař Jan	člen
Juříčka Antonín	člen
Kirchner Jaroslav	člen
Skalický Jaroslav	člen
Válek Cyril	člen

Na zemědělském úseku se komise zabývala dodávkami masa a mléka od JHR. ONV Vsetín byl stanoven plán mléka 38.000 l a 225 q masa, z toho 180 q hovězího a 45 q skopového. Tento plán byl překročen.

Dále byla sledována sklizeň sena z mimobilančních ploch v obci, na které se podílely složky NF.

Částečně nepřístupná a neobdělaná půda v Háji, t.j. 3,5 ha, byla přidělena ZK po dohodě s JZD Svornost jednotlivým záhumenkářům.

Rozbor změn ve vykazování zemědělského půdního fondu za rok 1988 v ha činí:

zahrady	29,16	pastviny	218,43	zast.plocha	28,94
sady	1,62	orná půda	1.295,14	ostatní vody	2,62
louky	583,75	lesní půda	892,87	ostatní plochy	321,67

Hlavní činnost komise je zaměřena na ochranu životního prostředí a veřejné zeleně v naší obci:

1. Na úseku čistoty ovzduší:

byly vyhodnoceny hodnoty spadu tuhých zplodin za rok 1987 v měřicích stanicích JZD Svornost na Bařinách a v Kopřivném. Ve srovnání s rokem 1986 zůstávají průměrně hodnoty spadu stejné, podle směru převládajícího větru došlo však k nárůstu na Bařinách, tj. 124 t/km² a k mírnému poklesu v Kopřivném tj. 74 t/km². Údaje za rok 1988 nejsou k dispozici, JZD tyto stanice zrušilo, jsou pro ně nepotřebné.

2. Na úseku čistoty vod:

- a/ Členové komise byli seznámeni s normou "Veřejné domovní studny", která stanovuje vytyčení ochranných pásem zejména u veřejných studní. Dodržování zásad této normy u veřejných studní v obci spadá do kompetence stavební komise.
- b/ Na toku Rokytenky a jejích přítoků jsou prováděny pravidelné kontroly členy komise, drobné nedostatky odstraněny.
- c/ Byla provedena kontrola silážních žlabů a hnojišť včetně močůvkových jímek u JZD Svornost v k.ú. Liptál. Nedostatky zjištěné v předchozím roce byly většinou odstraněny. O tom, že odstranění nedostatků nebylo úplné svědčí větší únik močůvky z kravína K 200 do Rokytenky v měsíci září a prosinci roku 1988, kde není ještě zcela dostavěna betonová zeď okolo hnojiště.

3. Na úseku sběru odpadu:

- a/ Odvoz TKO od rodinných domků proběhl v průběhu roku plynule bez větších závad, stejně jako jarní úklid. Úspěšně proběhla taky akce sběru starého železa na jaře i na podzim.
- b/ V průběhu roku byly zlikvidovány černé skládky Sadová, Niva a částečně Helštýn. Vlivem neukázněnosti některých občanů se však objevují nové čerstvé skládky většího rozsahu, které značně zhoršují vzhled naší obce.
- c/ Na některá místa byly zabudovány tabule se zákazem ukládání odpadu. Porušování tohoto zákazu je postihnutelné pokutou.

4. Na úseku veřejné zeleně:

- a/ V prosinci byl opětovně vydán a upřesněn plán údržby ozeleněných ploch pro složky NF.
- b/ Kontrola těchto ploch byla pravidelně prováděna členem komise s. Kirchnerem. Dvouleté zkušenosti s pravidelnou péčí o zelen ve středu obce členy složek NF a některých organizací byly špatné. Proto předsedové nebo jejich zástupci v prosinci znovu obdrželi "Plán údržby zeleně a veřejných ploch ve středu obce Liptál", aby se tato situace zlepšila. Členům složek, kteří budou o tyto plochy pečovat, je možné vykázat tuto činnost jako brigádu pro MNV Liptál.

5. Na úseku ochrany půdy:

S ochranou půdy souvisí i její řádné využívání. Řada ploch, pronajatá složkám NF, není dle původních dohod obdělávána. Výměra těchto ploch činí přes 7 ha. Tuto problematiku je třeba dořešit ve spolupráci s JZD a umožnit její využití jiným zájemcům.

6. Na úseku výchovně propagačním:

O problémech ochrany životního prostředí byly zveřejněny 2 příspěvky ve Zpravodaji MNV a provedeny 2 přednášky, které zajistilo Myslivecké sdružení a ZŠ Liptál.

POŽÁRNÍCI VARUJÍ

Požární ochrana je věcí nás všech, proto bychom měli vědět, jaké jsou nové právní úpravy na tomto úseku. Platí od 1. července 1986. Nejdůležitějším úkolem základních organizací Svazu požární ochrany je preventivní a preventivně výchovná činnost celé organizace a především preventivních prohlídkových skupin národních výborů, které zajišťují prohlídkovou činnost v obytných domech, drobných provozovnách, rekreačních objektech a ostatních objektech vyčleněných do kontrolní činnosti národních výborů. Do této kontrolní činnosti nám bylo vyčleněno 409 domů, 4 organizace, 11 rekreačních objektů a 2 ostatní objekty. Z tohoto počtu bylo provedeno dvaceti prohlídkovými skupinami 344 kontrol v obytných domech, 17 kontrol v jiných objektech, celkem bylo provedeno 361 kontrol, při nichž bylo odpracováno členy prohlídkových skupin celkem 722 hodin, byly zjištěny tři požární závady. Hlavními příčinami vzniku požárů jsou stále nedbalost, neopatrnost občanů a odpovědných pracovníků, technické závady a dětská požárnost.

Dovolují si poukázat na základní povinnosti občanů, které vyplývají přímo ze zákona o požárních ochraně č. 133/85 Sb. a vyhlášky 37/86 Sb. Máme snahu o snížení požární nebezpečí, a proto vám chci poukázat na pravidla požární bezpečnosti se žádostí, abyste je, vážení občane, ve svém zájmu d o d r ž o v a l i !

Všeobecné povinnosti při předcházení požárům:

- nekouřit a nepoužívat otevřený oheň na místech se zvýšeným nebezpečím vzniku požáru
- nezakládat oheň v prostorách, kde může dojít k jeho rozšíření. Zde je třeba připomenout, že po celý rok je zakázáno vypalovat křoviny, trávu, plevel a suchý rákos na honebních i nehonebních pozemcích. Za porušování tohoto zákazu o kouření a manipulaci s ohněm na místech se zvýšeným požárním nebezpečím lze udělit občanům důtku nebo pokutu až do výše 5 tisíc korun.
- udržovat pořádek na půdách, ve sklepích, i na jiných místech, ve kterých může dojít ke vzniku požáru.

Při používání tepelných spotřebičů je občan povinen:

- udržovat topidlo v dobrém technickém stavu
- instalovat a používat tepelný spotřebič podle přiloženého návrhu
- skladovat palivo a ukládat jiné hořlavé látky v bezpečné vzdálenosti od tepelných spotřebičů /nejméně + 1 m/, popel ukládat do nehořlavých uzavíratelných nádob
- neponechávat bez dozoru tepelné spotřebiče, které nemají automatickou regulaci
- zjistí-li občan závadu na tepelném spotřebiči, nesmí spotřebič používat až do doby odstranění zjištěné závady

- umožnit pravidelné čištění komínů v rodinných domcích i jiných objektech

Při skladování je občan povinen zejména:

- skladovat hořlavé materiály na půdě je možné jen ve vzdálenosti nejméně 1 m od komínového tělesa
- nesmí skladovat materiál tam, kde by to znemožnilo přístup k hlavnímu vypínači elektrické energie, hlavnímu uzávěru plynu, vody, dále v prostoru, kde by to omezilo přístup požárních jednotek
- tuhá paliva se smí skladovat v prostorách k tomu určených, odděleně od ostatních druhů paliv, a to nejméně 1 m od tepelných spotřebičů
- občan je povinen pravidelně sledovat, zda nedochází k samovznícení /vytváření vodní páry, kouře, apod./, případně provést opatření k odstranění nebezpečí vzniku požáru.
- topnou naftu je možno skladovat v množství nejvíce 50 l v bytě, a to jen v přenosných obalech, které musí být opatřeny nápisem "Topná nafta"; k tomuto množství je možno skladovat 1 000 l topné nafty na jednu bytovou jednotku třeba ve sklepě. Je zakázáno skladovat tuto naftu v sudech, maximální objem přenosné nádoby může činit pouze 50 l.
- občan může v garáži skladovat 40 l pohonných hmot na osobní auto a 80 l na nákladní auto, a to v přenosných obalech, tj. kovových kanistrech, nev obalech z PVC.

Používá-li občan v bytě nebo v jiném objektu v jeho vlastnictví plynový spotřebič propan butan, může uvnitř těchto prostor být umístěna pouze jedna provozní tlaková nádoba s hmotností do 15 kg. Tato nádoba musí být umístěna na snadno přístupných a dostatečně větratelných místech, kde se nepoužívají jiné tepelné spotřebiče s otevřeným ohněm. Zásobní nádoby PB může občan skladovat jen ve zděných nebo plechových dobře větratelných přístavcích, přístupných z volného prostoru, nebo otevřených balkónech. Zásoba pro přenosné plynové spotřebiče na PB může být v bytě nejvýše do celkové hmotnosti 5 kg, tj. dvě 2 kg láhve. Prostory, kde jsou skladovány zásobní nádoby s PB, musí být zevně označeny bezpečnostní tabulkou.

Občan je povinen dbát zvýšené opatrnosti při zacházení s ohněm v době sklizně, při skladování úrody a v době sucha. Zde je nutno zabezpečit při skladování úrody /při výmlatu/ stohování, zásobu vody alespoň 200 l a jiné věcné potřeby pro případ nutnosti zdolání požáru.

Občan nesmí provádět práce, které mohou vést ke vzniku požáru, pokud nemá odbornou způsobilost. Jedná se hlavně o svařování bez svářečského průkazu. Při porušování tohoto zákazu je možno udělit orgány NV důtku nebo pokutu až do výše 5 000,- Kčs.

Velký důraz je kladen na dozor nad dětmi a osobami nesvéprávními. Zde je občan povinen vykonávat dohled na těchto osobami, které nemohou posoudit následky svého jednání. Je povinen dbát, aby tyto osoby svým jednáním nezpůsobily požár. Zde taktéž je možný postih až do výše 5 000,-Kčs.

Vážení občane, věřím, že osobním přístupem každého z nás, odpovědným a opatrným zacházením s tepelnými spotřebiči a dodržováním protipožárních opatření dokážeme snížit požárnost na minimum. Vždyť škody způsobené požáry ukusují ze společného krajíce nás všech, a proto se požární ochrana musí stát věcí nás všech!

Fr. Hrbáček

ZAHRÁDKAŘI RADÍ A INFORMUJÍ

Mnohé ovocné stromy mají rakovinu. Prosychnou, rodí brokovicové ovoce, švestky mají šárku. Z části to má na svědomí naše těžká půda a drsné podnebí. Zdravý neplodící strom teď na jaře přeroubujeme. Máme-li však na zahradě strom, který trpí příznaky choroby delší dobu, neplodí, pak je nutné zakročit rázně. Citový přístup je zde stejně špatný, jako by byl u lékaře, který by dával pacientovi se zánětem slepého střeva léky na zmírnění bolesti. Strom musíme odstranit a nedovolit, aby se stal zdrojem nákazy pro stromy jiné.

U příležitosti jubilejních 20. Liptálských slavností, které se budou konat v letošním roce, uspořádá Svaz zahrádkářů výstavu květin. Letošní rok je zaměřen na celém světě na ochranu životního prostředí, což bude také tématem plánované výstavy. Bude to s odstupem sedmi let již 8. výstava a budeme ji připravovat ve spolupráci s MS Háj.

Uskutečnění takovéto akce představuje odpracování asi 1.000 brigádnických hodin. Většina našich členů již není nejmladších, proto se obracíme na jejich rodinné příslušníky i ostatní občany, aby nabídli svou pomoc. Zároveň žádáme všechny občany, aby vkusnou úpravou svých zahrad i okolí svých domů pomohli zkrášlit naši vesnici. Jen tak budou návštěvníci slavností a výstavy odcházet s těmi nejlepšími dojmy.

Dalším důležitým úkolem, který stojí před námi, je naučit lidi, zejména mladé lidi, vnímat krásu. Krásy přírody jsou dostupné všem. Naučme je dívat se na květ růže na záhonu, naučme je vnímat krásu leknínu na hladině tůňky, upozorovat na bojetím rozvíjející se jablonový květ. Tím, že je naučíme vnímat krásu kolem nás, obohatíme jejich vnitřní život a zároveň získáme nové ochránce přírody a životního prostředí.

HŘBITOVNÍ ŘÁD

PZ MNV Liptál na svém zasedání dne 6.3.1989 se usneslo se souhlasem okresního hygienika ve Vsetíně vydat podle § 24 a zákona č. 69/1967 Sb. o národních výborech ve znění pozdějších předpisů a se zřetelem k § 19 odst. 3 vyhl. ministerstva zdravotnictví ČSR č. 19/1988 toto obecně závazné nařízení:

čl. 1

Úvodní ustanovení

1. Řád pro pohřebiště upravuje provoz místního hřbitova v Liptále, zejména hygienicky nezávadné pohřbívání zemřelých, ukládání jejich zpopelněných ostatků a péči o místa s uloženými ostatky v souladu s platnými předpisy a zásadami péče. Místní hřbitov v Liptále spravuje MNV Liptál.
2. Ustanovení řádu jsou závazná pro návštěvníky hřbitova včetně osob, které zde provádějí práce.
3. Úcta k památce zemřelých a účast s jejich pozůstalými i společenské poslání pohřebiště ukládá, aby pohřebiště bylo stále udržováno v takovém stavu, jak to odpovídá ušlechtilým lidským vztahům.

čl. 2

Úkoly správce pohřebiště

1. Pohřebiště je přístupné veřejnosti v době:

1.4. - 30.9.	-	od 8.00 do 20.00 hodin
1.10. - 31.3.	-	od 8.00 do 17.00 hodin
2. Správce pečuje o vnější vzhled pohřebiště, společné hroby a nepropůjčená místa na pohřebišti, výsadbu zeleně, čistotu na pohřebišti, úpravu cesty, údržbu oplocení a zdí. Dále pečuje o hygienické a ostatní účelová zařízení a technickou vybavenost na pohřebišti.

Správce hřbitova je povinen propůjčit místo na hrob na dobu tlení, která je stanovena na 10 let, případně místo pro urnu, at už ve sklípku nebo ve výklenku kolumbária. Umožní-li to poměry na pohřebišti, je správa hřbitova povinna propůjčit místo i na delší dobu.
4. Správce hřbitova je povinen vést plán pohřebiště a vést evidenci volných míst a dovolit občanům, aby do něj přihlíželi.
5. Nikdo nemá nárok na propůjčení určitého místa, avšak v mezích možností lze vyhovět přání objednavatele.

6. Propůjčením místa se podle obsahu dohody mezi správcem hřbitova a objednavatelem a v mezích s tímto řádem bývá právo zřídit na tomto místě hrob, uložit do země tělo zemřelého nebo uložit zpopelněné ostatky na určité místo, tj. do skřípku nebo do výklenku v kolumbáriu a upravit povrch místa /zřídit náhrobek, vysázet květiny apod./. Propůjčením místa však nevzniká oprávněnému občanu k tomuto místu právo vlastnické.
7. Právo k místu se prokazuje stvrzenkou, že byl zaplacen poplatek na propůjčení místa nebo za obnovu či prodloužení práva k místu.
8. Místo na hrobku se propůjčuje na dobu 20 let, platba za propůjčení místa se provádí každých 10 let. Správa hřbitova musí vystavit potvrzenku o propůjčení místa. Stavba hrobky musí být uskutečněna do jednoho roku, jinak právo i přes platbu zaniká.
9. Pronajmutí místa na místním hřbitově /hrobu i výklenku v kolumbáriu/ si mohou zajistit jen občané Liptálu, jejich rodinní příslušníci a příbuzní žijící mimo obec.

Jiné požadavky občanů budou řešeny individuálně přes komisi obchodu, služeb, MH, případně rady MNV.

čl. 3

Provoz pohřebiště

1. Uživatel propůjčeného místa na pohřebišti je povinen udržovat propůjčené místo v řádném stavu; zjistí-li správce pohřebiště závady, vyzve uživatele, aby je odstranil ve stanovené lhůtě. Pokud není znám trvalý pobyt, uživatele, doručí výzvu správce pohřebiště veřejnou vyhláškou, vyvěšenou na dobu 6. týdnů. Neudržování propůjčeného místa v řádném stavu je důvodem k neprodloužení propůjčení místa na pohřebišti.
2. Zemře-li uživatel před uplynutím doby, na kterou bylo místo propůjčeno, přechází právo užívat místo na pohřebišti na osoby blízké.
3. Jiná změna osoby uživatele před uplynutím doby, na kterou bylo místo propůjčeno, je možná jen se souhlasem dosavadního oprávněného uživatele a správce pohřebiště.
4. Správce pohřebiště sděluje údaje o uživatelích míst na pohřebišti o zesnulých jiným osobám, pokud prokáží oprávněný zájem.
5. Návštěvníci pohřebiště a osoby, které zde provádějí práce,

jsou povinni se chovat způsobem odpovídajícím pietě místa a ve vztahu k provozu pohřebiště se řídit pokyny správce pohřebiště. Zejména není dovozeno dělat hluk, kouřit, požívat alkoholické nápoje a jiné návykové látky, odkládat odpadky a jiné věci mimo místa k tomu určená, vodit nebo pouštět na pohřebiště psy a jiná zvířata.

6. Správce pohřebiště může přístup na pohřebiště nebo jeho části dočasně zakázat, např. v době provádění terénních úprav, exhumací, slavnostního kladení věnců a za sněhu a náledí, pokud nelze zajistit bezpečnost návštěvníků pohřebiště.
7. Motorová vozidla a jiná vozidla s výjimkou invalidních vozíků mohou na pohřebiště vyjíždět a zdržovat se zde jen se souhlasem správce pohřebiště.
8. Správce je oprávněn odstraňovat netrvanlivé ozdoby /např. kytice, věnce apod./, pokud ruší po uvažení estetický vzhled pohřebiště. Na pohřebišti a jeho jednotlivých místech nelze umísťovat předměty v rozporu s řádem a dohodou uzavřenou se správcem pohřebiště.
9. Světla na pohřebišti lze rozsvěcovat tak, aby nevzniklo nebezpečí požáru.
10. Cesty na pohřebiště a uličky mezi hroby nelze užívat k jiným účelům než komunikačním a nelze omezovat jejich průchodnost. Rovněž nelze bez souhlasu správce hřbitova zřizovat lavičky nebo odkládací a úschovné prostory v okolí hrobů.

čl. 4

Zánik propůjčení místa na pohřebišti

- a/ uplyne-li doba, na kterou bylo propůjčení místa na pohřebišti dohodnuto a zapláceno pokud:
 - 1/ uživatel neudrhuje místo na pohřebišti v řádném stavu, i když má zájem o propůjčení místa na další období
 - 2/ uživatel nezaplatil úhradu na další období do 4 týdnů od doručení upozornění správce pohřebiště na uplynutí doby, není-li známa adresa uživatele, správce pohřebiště jej upozorní na tuto skutečnost veřejnou vyhláškou vyvěšenou na dobu 6. týdnů
- b/ bylo-li pohřebiště z obecného zájmu zrušeno /§ 24 vyhl. MZ ČSR č. 19/1988 Sb./

čl. 5

Příslušenství místa na pohřebišti

1. S hrobovým, hrobkovým nebo s urnovým příslušenstvím místa na pohřebišti je oprávněn disponovat jen jeho vlastník, zemře-li, přechází právo vlastnické k hrobovému příslušenství na jeho dědice.
2. Dojde-li k zániku propůjčení místa na pohřebišti, je vlastník hrobového příslušenství povinen toto odstranit, pokud se nestal novým uživatelem tohoto místa nebo se s novým uživatelem nedohodl jinak. Vlastník je povinen odstranit hrobové příslušenství do 4 týdnů ode dne doručení výzvy správcem pohřebiště. Po uplynutí této lhůty je správce pohřebiště oprávněn odstranit hrobové příslušenství a uložit je na místě k tomu určeném na náklad a nebezpečí vlastníka. Nepřihlásí-li se vlastník hrobového příslušenství do 1 roku ode dne doručení výzvy, je správce pohřebiště oprávněn s hrobovým příslušenstvím naložit jako s věcí opuštěnou.

čl. 6

Zřizování a úpravy propůjčených míst na pohřebišti

1. Při zřizování a úpravě místa na pohřebišti je uživatel povinen se řídit podmínkami stanovenými správcem pohřebiště, zejména pokud jde o povahu úpravy, rozměry a tvar výzdoby a druh užitého materiálu.
2. Pro zřizování hrobů /hrobek/ na pohřebišti platí tyto zásady:
 - a/ pohřbívací plocha má odpovídat svými rozměry konkrétním potřebám a nárokům plynoucím z úpravy ostatků, charakteru hrobu, rozměrů rakve apod.
 - b/ dno musí být nejméně 50 cm nad hladinou podzemní vody
 - c/ základy musí být provedeny do nezamrzající hloubky a dimenzovány se zřetelem na únosnost půdy, základové zdivo nesmí přesahovat do pohřbívací plochy
 - d/ uličky mezi hroby /hrobkami/, které tvoří součást veřejného prostranství, musí být nejméně 30 cm široké
 - e/ mezi jednotlivými hroby /hrobkami/ musí být pod povrchem země nejméně 60 cm široké přepažení /stěny, půda/
 - f/ vrstva hlíny, určená k zakrytí rakve v hrobě, musí být nejméně 140 cm vysoká s přiměřeným převýšením vzhledem k okolní úpravě terénu

g/ příprava a zřízení hrobky musí odpovídat pož. okresního hygienika

h/ texty a úprava nápisů musí odpovídat důstojn. pietě pohřebišť. Není dovoleno na náhrobnicích deskách nebo jiných místech hrobů /hrobek/ a jejich příslušenství umísťovat nevhodné nápisy a symboly, případně jinak zneužívat těchto míst v rozporu se zásadami socialistické zákonnosti a morálky.

čl. 7

Ustanovení společné, závěrečné a zrušovací

1. Porušení povinností a zákazů stanovených touto vyhláškou budou posuzovány jako přestupek, nepůjde-li o trestný čin.
2. Odpovědnost správce pohřebišť za škodu upravují zvláštní předpisy.
3. Tímto se ruší vyhláška MNV v Liptále, vydaná dne 27.1.1983 s platností od 1.2.1983 "Hřbitovní řád pro obecní hřbitov v Liptále".
4. Tento nový návrh připravila ke schválení PZ komise obchodu, služeb a MH při MNV Liptál.

Tajemník MNV Liptál
Zdeněk Gerža

Předseda MNV Liptál
Jiří Blanarčík

REDAKČNÍ RADA INFORMUJE

Do 15. března 1989 měly být odevzdány všechny příspěvky do tohoto čísla Zpravodaje. S politováním konstatujeme, že situace je i nadále neuspokojivá. Přesto, že každý dopisovatel má rozpis, podle kterého zjistí, kdy má příspěvek odevzdat, PĚT dopisovatelů z DEVĚTI plánovaných do dnešního dne, tj. do 19. dubna, svůj příspěvek NEODEVZDALO.

Na druhé straně bychom chtěli poděkovat s.ing.L. Michálkovi a s.H.Kleskové, kteří své příspěvky odevzdávají prakticky do všech čísel Zpravodaje.

Na závěr uvádíme seznam dlužníků společně se seznamem těch, kteří mají své příspěvky odevzdat do 15. ČERVENA: Zvláštní škola internátní, základní škola, Svaz žen, TJ Start, komise výstavby, SPOZ, SVPT, ZO Svazarm, MS Háj, ČSČK, školská a kulturní komise, komise obchodu a služeb, sociální komise, MNV. Prosíme své příspěvatele, aby své zprávy a informace odevzdali včas!

červenec 1989

- 4.a5.7.- **MŠTITEL S PÍŠŤALKOU**
 Historický příběh odvážného boje mistrů orientálního zápasu. Bar.film KLDK v čes.znění. Hrají: Jong-ho, Pak Čun-hi, Čcho Sun-bok, aj. Režie: Kim Kil-in. Mládeži přístupno, pro děti do 12 let nevhodný. Vstupné: 8,-Kčs.
- 7.7. - **BONY A KLID**
 Vekslácká balada o tom, co všechno lze prodat a koupit. Český barev.film. Hrají: Jan Pitměšil, Veronika Jeníková, Roman Skamene, aj. Režie: Vít Olmer. Mládeži do 18 let nepřístupno. Vstupné: 10,-Kčs.
- 9.7. - **C.K.DEZERTÉRI**
 Jak prchnout z kasáren, přelstít úřady a bez boje vyčkat konce války. Film Plr-MLR, barevný, v čes. znění, dvojprogram. Režie: Janusz Majewski. Hrají: Marek Kondrat, Zoltán Bezeredy, Viktor Zborowski, aj. Mládeži do 15 let nepřístupno. Vstupné: 12,-Kčs.

PŘEHLÍDKA

- 11.a 12.7. **RABAKA**
 Příběh hudební skupiny Rabaka, která se po svém rozpadu rozhodne vrátit znovu na koncertní pódium. Hrají: Jozef Ráž, Ján Baláž, Martin Karvaš, Gabo Szabo, Atilla Berenci, aj. Režie: Dušan Rapoš. Přístupný, pro děti do 12 let nevhodný. Vstupné: 8,-Kčs.
- 13.a 14.7. **LEGENDA O ZLATÉ PERLE**
 Dobrodružná cesta za tajemným fetišem nepálského kláštera. Film Hong Kong, barevný, širokoúhlý, v čes. znění. Hrají: Ti Lung, Teddy Robin Kwan, Bruce Baron, aj. Režie: Teddy Robin Kwan. Mládeži přístupno. Vstupné: 10,-Kčs.
- 15.a 16.7. **SLUNCE, SENO A PÁR FACEK**
 Bláznivá komedie-pokračování filmu Slunce, seno, jahody. Režie: Zdeněk Troška, hrají: Veronika Kánská, Broněk Černý, Helena Růžičková, Petra Pyšová, aj. Český barev.film, mládeži přístupno, pro děti do 12 let nevhodný. Vstupné: 10,-Kčs.
- 17.a 18.7. **ŠOGUNŮVI NINDŽOVÉ**
 Krevní msta v ruku neporazitelného bojovníka. Japonský širokoúhlý barevný film v čes.znění. Hrají: Henry Sanada, Sue Shiomi, Sonny Chiba, aj. Režie: Noribumi Suzuki. Mládeži do 15 let nepřístupný. Vstupné: 8,-Kčs.
- 19.a 20.7. **ÚDER OTEVŘENOU DLANÍ**
 Bojové umění kung-fu prostředkem k pomstě a obhajobě cti. Čínský barevný film s titulky. Režie: Cang Chuan-sun. Mládeži přístupno, pro děti do 12 let nevhodný. Vstupné: 10,-Kčs.

21.a 22.7. OKNO Z LOŽNICE
Nepřístupný svědek na stopě vraždícího mani-
aka. Film USA, barevný, širokoúhlý, v českém znění.
Hrají: Steve Guttenberg, Elizabeth McGovernová,
Isabelle Hupertová, aj. Režie: Curtis Hanson.
Mládeži do 15 let nepřístupný. Vstupné: 10,- Kčs.

23.a 24.7. PYRAMIDA HRŮZY
Tajemství smrti skryté ve staroegyptské svatyni.
Barevný film USA v českém znění. Hrají: Nicholas
Rowe, Alan Cox, Sophie Wardová, Anthony Higgins, aj.
Režie: Barry Levinson. Mládeži přístupno, pro děti
do 12 let nevhodný. Vstupné 10,- Kčs.

KONEC PŘEHLÍDKY

25.a 26.7. TEN KDO MĚ HLÍDÁ
Láska a vrah přicházejí v noci. Americký barevný
film s titulky. Režie: Riddley Scott. Mládeži do
15 let nepřístupno. Vstupné: 10,- Kčs.

28.7. VLAK KE HVĚZDÁM
Výraznou roli v celém příběhu hraje hudba
takřka bytostně spjatá s hlavním hrdinou, ují-
ždějícím ve svých skladbách "Vlakem ke hvěz-
dám". Režie: Carlos Diegues. Film: Francie, Bra-
zília. Hrají: Guilherme Fontes, Milton Gencalves,
Taumaturgo Ferreira, aj. Mládeži do 15 let ne-
přístupno. Vstupné: 8,- Kčs.

30.7. MUŽ A ŽENA PO 20 LETECH
Hledání lásky mezi "mužem a ženou", kteří se po
letech za zcela jiných okolností opět setkali.
Hrají: Anouk Aiméeová, Jean-Luis Trintignant,
Richard Berry, aj. Režie: Claude Lelouche. Franc.
film, mládeži přístupný, pro děti do 12 let ne-
vhodný. Vstupné: 8,- Kčs.